

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Majandus- ja kommunikatsiooniminister
määrus
terviktekst
01.04.2025
Hetkel kehtiv
RT I, 15.01.2025, 7

Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad

Vastu võetud 27.06.2011 nr 60
[RT I, 28.06.2011, 39](#)
jõustumine 01.07.2011

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
24.04.2013	RT I, 30.04.2013, 3	01.06.2013
06.11.2014	RT I, 11.11.2014, 4	01.12.2014
15.04.2015	RT I, 22.04.2015, 1	25.04.2015
18.07.2016	RT I, 20.07.2016, 2	23.07.2016
08.11.2017	RT I, 14.11.2017, 1	17.11.2017
08.01.2020	RT I, 16.01.2020, 1	19.01.2020, osaliselt 01.02.2020 ja 01.04.2020
19.05.2020	RT I, 22.05.2020, 7	25.05.2020
28.09.2020	RT I, 02.10.2020, 1	05.10.2020
24.07.2023	RT I, 28.07.2023, 1	01.10.2023; määruses asendatud sõna „Maanteeamet” sõnaga „Transpordiamet” vastavas käändes.
13.01.2025	RT I, 15.01.2025, 1	18.01.2025, osaliselt 01.04.2025

Määrus kehtestatakse „Liiklusseaduse” § 100 lõike 6 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Määrus reguleerib mootorsõidukijuhi (edaspidi *juht*), välja arvatud traktori- või liikurmasinajuhi, ettevalmistamist ja järelkoolituse läbiviimist ning kehtestab järgmised õppekavad:

- 1) B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava;
- 2) AM-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava;
- 3) A-kategooria, A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava;
- 4) C-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava;
- 5) D-kategooria ja D1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava;
- 6) BE-, CE- ja DE-kategooria ning D1E- ja D1E-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava.

(2) Traktori- ja liikurmasinajuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning õppekavad kehtestatakse eraldi määrusega.

(3) Määrus ei reguleeri juhi ametialast ettevalmistamist.

§ 2. Juhi ettevalmistamise eesmärgid

(1) Juhi ettevalmistamine peab õpilasele andma teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks vastavalt taotletava kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.

- (2) Juhil ettevalmistamise eesmärgiks on luua eeldused:
- 1) vastutustundliku juhi liikluskäitumise kujunemiseks;
 - 2) juhi ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemisele.

2. peatükk Juhi ettevalmistamise korraldus

1. jagu Üldsätted

§ 3. Juhi ettevalmistamine

(1) Juhi ettevalmistamine toimub esma-, täiendus- ja jätkuõppe korras liiklusteooriaõppe ja õppesõitude vormis.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(2) Esmaõppe korras valmistatakse ette AM-, B-kategooria, A1-, A2-, ja B1-alamkategooria juhti ja üheaegselt B-kategooria ning C1-alamkategooria mootorsõiduki juhti.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(3) Täiendusõppe korras valmistatakse ette auto juhtimise õigust omavat isikut mis tahes teise kategooria või alamkategooria auto või mootorratta juhtimise õiguse saamiseks. Täiendusõppe korras valmistatakse ette ka automaatkäiguvahetusega auto juhtimise õigust omavat isikut manuaalkäigukastiga auto juhtimise õiguse saamiseks.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(3¹) Jätkuõppe korras valmistatakse ette sõidueksamit korduvalt mittesooritanud juhtimisõiguse taotlejaid.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(4) Juhi ettevalmistamist viib läbi mootorsõidukijuhi õpetaja (edaspidi *õpetaja*).

(5) AM-kategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamist võib läbi viia A-, A1- või A2-kategooria mootorsõiduki juhi koolitaja.

§ 4. Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide ülesehitus ning vahelduvus peavad tagama õppekavas ettenähtud teadmiste ja oskuste omandamise ning õpilase ettevalmistamise vastavalt juhi liiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele.

§ 5. Liiklusteooria õppevorm

(1) Liiklusteooria õppevormiks on auditoorne või elektrooniline õppevorm. Liiklusteooriaõppe läbiviimiseks võib koolitaja lisaks auditoorsele ja elektroonilisele õppevormile kasutada ka praktilise töö tunde (edaspidi *praktikum*). Koolitaja võib juhi õppel kasutada täiendavalt ka iseseisvat õpet, mida ei arvestata vähimate õppemahtude hulka.

(1¹) Auditoorne õppevorm on õppevorm, kus koolitaja ja õpilane osalevad samaaegselt õppetööl ja on vahetult kontaktis kas füüsilises õppeklassis või virtuaalse keskkonna vahendusel.
[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(2) Nõuded elektroonilise õppevormi õppekeskkonnale ja õppeprogrammile on sätestatud „Liiklusseaduse” § 112 lõike 2 alusel kehtestatud määruses.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 6. Õppesõit

(1) Algastmeõppes, täiendusõppes, jätkuõppes ning keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi õppes võib õppesõidul õpetaja õpetada korraga ainult ühte õpilast.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(2) Õppesõidul peab õpilasel olema kaasas õpilase koolituskursuse õpingukaart (edaspidi ka *õpingukaart*).

(3) Iga õppesõidu alustamisel märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidu läbiviimise kuupäeva, kellaaja ja õppekava kohase teema.

(4) Iga õppesõidu lõpus märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidutundide arvu ja hinnangu õpilase oskuste kohta.

(5) Paberkaardil oleva õpingukaardi sissekannete õigsust kinnitavad õppesõidu lõpus õpilane ja õpetaja oma allkirjaga, elektroonilise õpingukaardi puhul toimub sõiduõppe sissekannete õigsuse kinnitamine elektroonilise õpingukaardi keskkonnas, millesse sisenemine nõuab õpetaja ja õpilase autentimist.

§ 7. Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu tundide kestus

Liiklusteooriaõppe ja õppesõidu ühe õppetunni arvestuslik kestus on 45 minutit. Korraga on teooria- ja sõiduõpet lubatud läbi viia kestusega kuni 90 minutit. Iga 90-minutilise ajavahemiku kohta peab õpetaja ja õpilase jaoks olema katkematu puhkepaus vähemalt 15 minutit, mille jooksul õppetegevust ei toimu. [RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 8. Õpilasele tagasiside andmine

Õpilase ettevalmistuse taseme kohta peab koolitaja andma õpilasele õppeprotsessi käigus tagasisidet ning mitterahuldava tulemuse korral vajadusel ka konsultatsioone, tagamaks juhile vajalike teadmiste ja oskuste omandamise.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 9. Juhil ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamise eeldus

[RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

Juhil ettevalmistamise koolituskursuse lõpetamise eelduseks on õppekavas sätestatud õpiväljundite saavutamine.

2. jagu Juhil esmaõppe

§ 10. Juhil esmaõppe jagunemine

(1) Juhil esmaõppe jaguneb algastme õppeks ja lõppastme õppeks.

(2) [Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(3) AM-kategooria mopeedijuhil esmaõppe toimub algastmes.

(4) B-kategooria auto piiratud juhil esmaõppe toimub algastmes.

§ 11. Juhil esmaõppe algaste

(1) Juhil esmaõppe algastme käigus peab juht omandama sellised teadmised, oskused ja hoiakud, et ta oleks võimeline liikluses käituma vastutustundlikult, ohutult, teisi liiklejaid arvestavalt ja keskkonda säästvalt ning et ta oskaks juhina realistlikult oma sõiduoskust hinnata ja seda iseseisva juhina jätkuvalt edasi arendada. [RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(2) Juhil esmaõppe algastme sisu ja minimaalsed mahud õppeteemade kaupa on sätestatud asjaomases õppekavas. Õppetöö minimaalne üldmaht mootorsõiduki kategooriate kaupa on toodud lisas 4.

(3) B-kategooria ning A1-, A2- ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhil esmaõppe algastme koolituskursuse pikkus on vähemalt neli nädalat. [RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(4) Pärast õpetaja positiivse hinnangu andmist õpilase ettevalmistuse tasemele, mis lubab tal alustada sõiduõpet teeliikluses, teeb koolitaja õpilase õpingukaardile sellekohase märke.

(4¹) Õppesõitudega ei ole lubatud alustada suure liiklussagedusega teel, kus õpilane ohustaks või oluliselt takistaks teisi liiklejaid. [RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(5) Juhil esmaõppe algastme koolituskursuse käigus peab õpilane läbima „Liiklusseaduse” § 100 lõike 8 kohase esmaabikoolituse.

§ 12. Juhil esmaõppe algastme pimedat aja koolitus

(1) B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhil juhtimisõiguse saamiseks tuleb juhil esmaõppe algastme käigus läbida pimedat aja koolitus.

(2) [Kehtetu -RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(3) Juhilõpetuse algastme pimedat aja koolitus koosneb ühest teooriatunnist ja ühest sõidutunnist.
[RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(4) [Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(5) Pimedat aja koolituse sõidutunni võib läbi viia nõuetele vastaval mootorsõidukijuhi koolitusel kasutataval simulaatoril.
[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 13. Juhilõpetuse algastme libedasõidu koolitus

[RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(1) B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi juhtimisõiguse saamiseks tuleb juhilõpetuse algastme käigus läbida libedasõidu koolitus.

(2) Algastme libedasõidu koolituse eesmärk on anda õpilasele kogemus juhtida sõidukit libedal teel ja ülevaade seal valitsevatest ohtudest ning luua eeldused iseseisvaks toimetulekuks libedates teelades läbi realistliku arusaama kujundamise isiklikest ja sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest.

(3) Libedasõidu koolitus koosneb kahest teooriatunnist ja ühest sõidutunnist.

(4) Libedasõidu koolituse õppesõidust, välja arvatud õppesõidust, mis viiakse läbi aastaringisel libedasõidu õppeväljakul, peab koolitaja teavitama Transpordiametit kirjalikult vähemalt kaks tööpäeva enne õppesõidu toimumist. Teavitus peab sisaldama õppesõidu toimumise aega ja kohta.
[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

§ 14. Juhilõpetuse algaste üksikkorras ettevalmistamisel

(1) Üksikkorras võib ette valmistada piiratud juhtimisõiguse taotlejat ning AM- ja B-kategooria ning A1-, A2- ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhtimise õiguse taotlejat juhilõpetuse algastmel.
[RT I, 11.11.2014, 4- jõust. 01.12.2014]

(2) Üksikkorras võib juhti ette valmistada ainult koolitaja juhendamisel.

(3) Üksikkorras õppida sooviv isik peab end registreerima koolitaja juures koos õpetajaga. Koolitaja peab neile tutvustama õppekava, õppematerjale ja -metoodikat ning koolitaja poolt läbiviidavate vahekontrollide ja hindamiste sagedust ja nõudeid.

(4) Üksikkorras ettevalmistamisel määrab õppetöö vormi ja õppetöö toimumise koha õpetaja.

§ 15. Juhilõpetuse algastme läbimise tõendamine

(1) Juhilõpetuse algastme läbimist tõendab koolituskursuse tunnistus ning koolitaja elektrooniliselt esitatud koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistris.

(2) Lõikes 1 sätestatud kohaldatakse ka juhilõpetuse algastme üksikkorras läbimise ja AM-kategooria mootorsõiduki juhi koolituse läbimise tõendamisele.

§ 16. Juhilõpetuse lõppaste

(1) Juhilõpetuse lõppaste hõlmab koolitaja juures omandatud sõiduõiguse iseseisvat edasiarendamist ja enesehinnangu väljakujundamist teeliikluse tingimustes. Lõppastme eesmärk on süvendada algastmes saadud teadmisi ja oskusi ning saavutada iseseisva juhina piisav liiklemise vilumus, mis annab valmiduse juhiloa saamiseks.

(2) Juhilõpetuse lõppaste algab pärast esimese juhiloa saamist. Juhilõpetuse lõppastme kestus on 23 kuud.

§ 17. Juhilõpetuse lõppastme koolitus

(1) Juhilõpetuse lõppastme koolituse (edaspidi *lõppastme koolitus*) eesmärk on ohutu liiklemise ja riske vältiva sõiduõiguse, teisi liiklejaid arvestava ning säästliku ja keskkonnasõbraliku sõiduviisi süvendamine.

(2) Lõppastme koolituse peab juhilõpetuse lõppastme raames läbima B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki esimese juhiloa omanik.

(3) Lõikes 2 nimetatud isik peab lõppastme koolituse läbima enne esimese juhiloa vahetust juhiloa vastu.
[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(4) B-kategooria auto piiratud juhtimisõiguse omaja peab läbima lõppastme koolituse siis, kui ta on vahetanud piiratud juhtimisõiguse juhiloa esimese juhiloa vastu.

(5) Lõppastme koolitus koosneb teooria- ja sõiduõppesest ning selle minimaalne maht on toodud lisa 4.

(6) Lõppastme koolituse kaks teooriatundi peavad toimuma auditoorses vormis, millest libedasõidu riskivältimise teooriatund peab toimuma praktikumi vormis.
[RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

§ 18. Lõppastme koolituse libedasõidu riskivältimise koolitus

(1) Lõppastme koolituse raames peab läbima libedasõidu riskivältimise koolituse.

(1¹) Libedasõidu riskivältimise koolituse eesmärk on luua eeldused motivatsiooni suurendamiseks juhtida sõidukit tee- ja ilmastikuoludele vastava sõidukiiruse ja ohutu piki- ja külgyahega.
[RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(2) Lõppastme koolituse libedasõidu riskivältimise koolitus koosneb ühest praktikumist ja ühest sõidutunnist.
[RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(3) Libedasõidu riskivältimise koolituse õppesõidust, välja arvatud õppesõidust, mis viiakse läbi aastaringisel libedasõidu õppeväljakul, peab koolitaja teavitama Transpordiametit kirjalikult vähemalt kaks tööpäeva enne õppesõidu toimumist. Teavitus peab sisaldama õppesõidu toimumise aega ja kohta.
[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

§ 19. Lõppastme koolituse läbiviimine

(1) Lõppastme koolitusel peab lisaks õpingukaardile õpilasel kaasas olema esmane juhiluba või isikut tõendav dokument.

(2) Juhi lõppastme koolitust võib õpilase soovil ja koolitaja nõusolekul läbi viia ka õpilase kasutuses oleva autoga.

§ 20. Lõppastme koolituse läbimise tõendamine

Lõppastme koolituse läbimist tõendab koolituskursuse tunnistus ning andmed selle kohta liiklusregistris.
[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

3. jagu Juhi täiendusõpe

§ 21. Juhi täiendusõpe

(1) Juhi täiendusõppe sisu ja minimaalsed mahud õppeteemade kaupa on sätestatud asjaomases õppekavas. Õppetöö minimaalne üldmaht mootorsõiduki kategooriate kaupa on toodud lisas 4.

(2) Kui õpilane taotleb viie aasta jooksul eelmise juhtimisõiguse saamisest lisaks olemasolevale mootorsõiduki juhtimise õigusele muu kategooria mootorsõiduki juhi juhtimisõigust, siis on koolitajal õigus vähendada tabelis 3 toodud liiklusteooriaõppe mahtusid osas, mis on ühine nii omandatud kui taotletava mootorsõiduki kategooria juhi õppel.

(3) Koolitaja võib alustada juhi täiendusõpet kuni kuus kuud enne „Liiklusseaduse” § 108 lõigetes 1 ja 2 toodud tähtaegu ja „Liiklusseaduse” §-s 103 kehtestatud vanuse alammäära täitumisel. Nimetatud nõue ei laiene käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud täiendusõppele.

(4) Juhi täiendusõpe C-, D- ja CE-kategooria mootorsõiduki juhtimise õigust taotlevatele kaitsevälasele toimub vastavalt õppekavale ja Kaitseväge kehtestatud erikavale, mis sisaldab Kaitseväge tehnika ja tegevuse eripära käsitlevat teooria- ja sõiduõpet.
[RT I, 20.07.2016, 2- jõust. 23.07.2016]

(5) [Kehtetu -RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(6) [Kehtetu -RT I, 15.01.2025, 1- jõust. 18.01.2025]

§ 22. Juhi täiendusõppe läbimise tõendamine

Täiendusõppe läbimist tõendab koolituskursuse tunnistus ning koolitaja elektrooniliselt esitatud koolituskursuse tunnistuse andmed liiklusregistris.

4. jagu

Juhi jätkuõpe

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 22¹. Juhi jätkuõpe

(1) Juhi jätkuõpet viiakse läbi õppesõidu vormis seoses juhtimisõiguse taotleja sõidueksami korduva mittesooritamisega. Jätkuõppe eesmärk on juhi süvendatud ettevalmistamine, tagamaks juhile vajalike teadmiste ja oskuste omandamise.

(2) Pärast iga kolmandat mittesooritatud sõidueksamit peab isik läbima mootorsõidukijuhi koolitaja juures jätkuõppe.

(3) Jätkuõppe sisu määrab koolitaja lähtuvalt juhtimisõiguse taotleja esitatud sõidueksami kaartide väljavõttest eksami mittesooritamise põhjuste kohta. Jätkuõppe minimaalne maht on kaks sõidutundi.
[RT I, 02.10.2020, 1- jõust. 05.10.2020]

(4) Jätkuõppe läbimist tõendab koolitaja elektrooniliselt esitatud andmed liiklusregistris.
[RT I, 02.10.2020, 1- jõust. 05.10.2020]

3. peatükk Vastuvõtutingimused koolituskursusele

§ 23. Nõuded B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

Koolituskursusele võetakse õppima B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kes on õppetöö alustamise ajaks vähemalt 15,5-aastane.
[RT I, 14.11.2017, 1- jõust. 17.11.2017]

§ 24. Nõuded A-kategooria, A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

Koolituskursusele võetakse õppima A-kategooria, A1- või A2-alamkategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kes:

[RT I, 14.11.2017, 1- jõust. 17.11.2017]

- 1) A1-alamkategooria sõiduki juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 15,5 aastat vana;
- 2) [kehtetu -RT I, 28.06.2011, 39- kehtis kuni 18.01.2013]
- 3) A2-alamkategooria sõiduki juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 17,5 aastat vana;
[RT I, 28.06.2011, 39- jõust. 19.01.2013]
- 4) A-kategooria sõiduki juhtimisõiguse taotlemisel omab esmast juhiluba või juhiluba mis tahes kategooria auto juhtimiseks;
- 5) [kehtetu -RT I, 28.06.2011, 39- kehtis kuni 18.01.2013]
- 6) A-kategooria sõiduki juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 23,5 aastat vana.
[RT I, 28.06.2011, 39- jõust. 19.01.2013]

§ 25. Nõuded AM-kategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

Koolituskursusele võetakse õppima AM-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotlev isik, kes õppetöö alustamisel on vähemalt 14-aastane.
[RT I, 14.11.2017, 1- jõust. 17.11.2017]

§ 26. Nõuded C-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

(1) Koolituskursusele võetakse õppima C-kategooria või C1-alamkategooria auto juhtimisõigust taotlev isik, kes:

[RT I, 14.11.2017, 1- jõust. 17.11.2017]

- 1) C-kategooria auto juhtimisõiguse taotlemisel on omanud vähemalt pool aastat B-kategooria või üheaegselt omandatud B-kategooria ja C1-alamkategooria auto juhiluba arvestades kursusele taotluse esitamise kuupäevast;
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]
- 2) C1-alamkategooria auto juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 17 aastat vana;
- 3) C-kategooria auto juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 20,5 aastat vana;
- 4) C-kategooria auto juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 17,5 aastat vana, kui isik õpib „Autoveoadusega” kehtestatud ühendatud ametikoolituse 280-tunnisel kursusel ning on antud kursuse raames läbinud juhi algastme koolituse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud piirangud ei laiene kaitseväelasele, kes taotleb C-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust teenistusülesannete täitmiseks kaitseväeteenistuses viibimise ajal.
[RT I, 20.07.2016, 2- jõust. 23.07.2016]

§ 27. Nõuded D-kategooria ja D1-alamkategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

(1) Koolituskursusele võetakse õppima D-kategooria või D1-alamkategooria bussi juhtimisõigust taotlev isik, kes:

[RT I, 14.11.2017, 1- jõust. 17.11.2017]

1) omab vähemalt B-kategooria juhiluba D-kategooria bussi juhtimisõiguse taotlemisel vähemalt poolteist aastat ning D1-alamkategooria bussi juhtimisõiguse taotlemisel vähemalt pool aastat, arvestades kursusele taotluse esitamise kuupäevast;

2) D1-alamkategooria bussi juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 20,5 aastat vana;

3) [kehtetu -RT I, 28.06.2011, 39- kehtis kuni 18.01.2013]

4) D-kategooria bussi juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 23,5 aastat vana;

[RT I, 28.06.2011, 39- jõust. 19.01.2013]

5) D1-alamkategooria bussi või D-kategooria bussi juhtimisõiguse taotlemisel on õppetöö alustamisel vähemalt 17,5 aastat vana, kui isik õpib „Autoveoseadusega” kehtestatud ühendatud ametikoolituse 280-tunnisel kursusel ning on antud kursuse raames läbinud juhi algastme koolituse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud piirangud ei laiene kaitseväelasele, kes taotleb D-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust teenistusülesannete täitmiseks kaitseväeteenistuses viibimise ajal.

[RT I, 20.07.2016, 2- jõust. 23.07.2016]

§ 28. Nõuded BE-, CE- ja DE-kategooria ning C1E- ja D1E-alamkategooria mootorsõiduki juhi õpingute alustamiseks

(1) Koolituskursustele võetakse õppima BE-, CE-, C1E-, DE- või D1E-kategooria autorongi juhtimisõigust taotlev isik.

[RT I, 14.11.2017, 1- jõust. 17.11.2017]

(2) BE-kategooria autorongi juhi koolituskursusele võib vastu võtta ka isiku, kellel on esmane juhiluba ja B-kategooria auto juhtimisõigus. BE-kategooria autorongi juhtimisõigus antakse isikule mitte varem kui juhiloa taotlemisel.

(3) CE- või DE-kategooria autorongi või C1E- või D1E-alamkategooria autorongi sõiduõpet võib läbi viia juhul, kui isikul on vastavalt C- või D-kategooria või C1- või D1-alamkategooria auto juhtimisõigus.

§ 28¹. Koolituskursusele õppima võtmise erijuhud

(1) Mootorsõidukijuhi koolituskursusele võib võtta õppima ka isiku, kes vastab §-des 23–28 kehtestatud vanuse alammäära ja juhiloa omamise nõuetele, kui koolituskursusel osalemise eesmärk on isiku teadmiste ja oskuste täiendamine. Koolituskursuse mahu ja sisu määrab koolitaja, arvestades isiku eelnevat mootorsõiduki juhtimise kogemust.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(2) Mootorsõidukijuhi koolituskursusele võib võtta õppima ka isiku, kes soovib läbida juhi jätkuõpet.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 29. Juhi tervisetõend

Lisaks §-des 23–28 sätestatud nõuetele peab koolituskursusele vastuvõtmiseks isik omama taotletava kategooria mootorsõiduki juhtimist lubava märkega kehtivat tervisetõendit.

4. peatükk Õppekavad

1. jagu B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

§ 30. Üldsäte

Õppekava määrab B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamiseks minimaalselt vajalikud õppeained, õpiväljundid ja õppe- ning sõidutundide minimaalse mahu. Õppekava on toodud määruse lisas 5.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 31. Õppekava ülesehitus

(1) Õppekava on koostatud juhi ettevalmistamise süsteemi kirjeldava tabelina ja õpiväljundite kirjeldusena.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(2) [Kehtetu -RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(3) Juhi esmaõppe algastme teooria- ja sõiduõppe õppeained on struktureeritud sisu ja valikujärjekorra alusel.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(4) [Kehtetu -RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(5) [Kehtetu -RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(6) Juhi koolitaja võib sõltuvalt õppekorraldusest, õpetamise metoodikast ja tingimustest muuta teemade käsitlemise järjestust ja teemasid lisada.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 32. Juhi koolitaja koostatav õppekava

(1) Juhi koolitaja peab võtma käesoleva määrusega kehtestatava õppekava aluseks oma õppekava (edaspidi *koolitaja õppekava*) koostamisele.

(2) Koolitaja õppekava peab vastama täiskasvanute koolituse seaduse § 9 lõike 1 alusel kehtestatud määruses sätestatud nõuetele.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(3) Koolitaja õppekava eesmärgid ja ainete õpiväljundid peavad olema kooskõlas § 2 lõigetes 1 ja 2 sätestatud juhi ettevalmistamise eesmärkidega.

(4) Õppetöö maht kajastatakse koolitaja õppekavas. Kui koolitaja kasutab õpet, kus auditoorne õppevorm on kombineeritud elektroonilise õppevormiga või need on kombineeritud praktikumiga, siis kajastatakse koolitaja õppekavas kõigi kasutatavate õppevormide mahud.

(5) Kui kasutatakse elektroonilist õppevormi, siis viiakse algastme teooriaõppes läbi vähemalt kuus auditoorset õppetundi, kus käsitletakse määruse lisas 6 sätestatud temaatikat.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(6) Koolitaja esitab kinnitatud koolitaja õppekava Transpordiametile registreerimiseks kümne tööpäeva jooksul pärast õppekava kinnitamist.

§ 33. B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise erisused

(1) Kui isik on läbinud automaatkäiguvahetusega B-kategooria või B1-alamkategooria koolituskursuse ning taotleb manuaalkäigukastiga B-kategooria või B1-alamkategooria mootorsõiduki juhtimisõigust, peab ta eelnevalt läbima vastava koolituse sõiduõppes vähemalt kahe sõidutunni mahus. Selles mahus antavas õppes peavad õppekavast olema hõlmatud õppeained, mis käsitlevad erisusi manuaalkäigukastiga mootorsõiduki juhi koolitamisel võrreldes automaatkäiguvahetusega mootorsõiduki juhi koolitamisega.
[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(2) Kui isik omab C-, D- või D-kategooria koodiga 103 mootorsõiduki juhtimisõigust ja juhiluba ning taotleb B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust, peab ta eelnevalt läbima koolituse sõiduõppes vähemalt ühe sõidutunni mahus. Selles mahus antavas õppes peavad õppekavast olema hõlmatud õppeained, mis käsitlevad erisusi B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi koolitamisel võrreldes C- või D-kategooria mootorsõiduki juhi koolitamisega.
[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(3) Üheaegselt B-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhtimisõigust taotleb isik peab saama koolituse teooriaõppes vähemalt 40 õppetundi ja sõiduõppes 32 sõidutundi, millest vähemalt kolm sõidutundi viiakse läbi C1-alamkategooria autoga. Selles mahus antav õpe peab lisaks B-kategooria õppekava õppeainetele hõlmama neid C1-alamkategooria auto õppekava õppeained, mis käsitlevad erisusi C1-alamkategooria mootorsõiduki juhi koolitamisel võrreldes B-kategooria mootorsõiduki juhi koolitamisega.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(4) [Kehtetu -RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

2. jagu

A-, AM-, C-, D-, BE-, CE-, ja DE-kategooria ning A1-, A2-, C1-, D1-, C1E- ja D1E-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavad

§ 34. Õppekava sisu ja koolituskursuse läbimine

(1) Õppekava määrab juhi ettevalmistamiseks minimaalselt vajalikud õppeained, õpiväljundid ja õppe- ning sõidutundide minimaalse mahu. Õppekavad on kategooriate kaupa toodud määruse lisades 7–12. Kerge neljarattalise AM-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamisel peab juhi koolitaja koostama õppekava AM-kategooria ja B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavade baasil.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(1¹) Juhi koolitaja õppekava koostamisele kohaldatakse § 32 lõigetes 1–4 ja 6 sätestatut.
[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(2) Pärast koolituskursuse läbimist peab õpilane:

- 1) teadma liiklusreegleid;
- 2) oskama jälgida liiklust;
- 3) oskama teha optimaalseid otsuseid;
- 4) oskama valitseda mootorsõidukit või autorongi;
- 5) oskama näha ja ennetada ohte;
- 6) oskama tegutseda riske vältides.

§ 35. Õpilase õpetamise ja hindamise kriteeriumid

(1) Õpilase koolitamisel peab arvestama, et koolitatakse suurema ohu allika valdajat liikluses, kes oma võimaliku väära käitumisega võib põhjustada ohuolukordi, millega võivad kaasneda kahjulikud tagajärjed.

(2) Mopeedi- ja mootorrattajuhi ettevalmistamisel peab lisaks lõikes 1 sätestatule arvestama, et koolitatakse inimest, kes hakkab teeliikluses sõidukijuhina osalema vähekaitsitud liiklejana.

(3) Õpilase omandatud hoiakud ja suhtumine kaasliiklejatesse ning keskkonda, tema teadmised ja sõiduvilumus peavad kindlustama turvalisuse nii endale kui teistele liiklejatele.

(4) Õpilase koolitamisel tuleb enne järgmist õppeetappi kontrollida tema eelnevalt omandatud teadmisi ja oskusi, mis on vajalikud õppeprotsessi ohutuse tagamiseks ja häireteta kulgemiseks. Vajaduse korral tuleb anda lisakoolitust.

(5) Teoreetiliste teadmiste kontrollimisel tuleb erilist rõhku panna õpilase arusaamisele ohtlike liiklusolukordade tekkemehhanismist ja liiklusreeglite tundmisele ning riskide vältimisele.

(6) Mopeedijuhi teoreetiliste teadmiste kontrollimisel tuleb lisaks rõhku panna liikluskeskkonna ja nende liiklusolude heale tundmisele, kus mopeedijuht sagedamini sõidab.

(7) Bussijuhi teoreetiliste teadmiste kontrollimisel tuleb lisaks rõhku panna:

- 1) teiste liiklejate suhtes positiivse hoiaku väljakujunemist ja bussijuhi tegevuse psühhofüsioloogiliste aluste tundmist;
- 2) sõitjateveo kohta käivate nõuete tundmist ja sõitjateveole iseloomulike turvameetmete rakendamist.

(8) Mootorsõiduki ja autorongi ehituse tundmise hindamisel on põhiline õpilase oskus määrata mootorsõiduki või autorongi tehnoseisundi vastavust liiklusohutus- ja keskkonnanõuetele ning oskus võimaluse korral viga kõrvaldada.

(9) [Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(10) Bussijuhi sõiduoskuse hindamisel arvestatakse:

- 1) bussi juhtseadiste käsitlemist;
- 2) kaitsliku sõiduviisi valdamist ja ohutute sõiduvõtete kasutamist;
- 3) mitmesugustes liiklusolukordades orienteerumist;
- 4) lugupidavat suhtumist teistesse liiklejatesse ja sõitjatesse;
- 5) sõidu sujuvust ja sõitjatele sõidumugavuse tagamist.

§ 36. Turvanõuded A-, AM-kategooria ja A1-, A2-alamkategooria mootorsõiduki õppesõidul

(1) Õppesõidul peab õpilasel seljas olema eredavärviline valgustpeegeldav vest ja turvariietus. Valgustpeegeldava vesti seljaosal peab olema õppesõidu tunnusmärk.

(2) Õpilane peab õppesõidul kasutama nõuetele vastavat sobiva suurusega motokiivrit, motosaapaid või muid kinniseid hüppeliigese kaitsega saapaid, motokindaid ning vähemalt põlve-, õla- ja küünarliigesekaitseid. [RT I, 11.11.2014, 4- jõust. 01.12.2014]

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud turvanõuded ei laiene õppesõidule kinnise kerega kerge neljarattalise AM-kategooria mootorsõidukiga, millele on valmistaja paigaldanud turvavööd ja istmed. [RT I, 11.11.2014, 4- jõust. 01.12.2014]

§ 37. A-kategooria ja A1- ning A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise erisused

(1) Kui isikul on B-, C- või D-kategooria mootorsõiduki juhtimise õigus ja juhiluba ning ta taotleb mootorratta juhtimise õigust, peab ta saama mootorrattajuhi ettevalmistuse teooriaõppes vähemalt kümne õppetunni ja sõiduõppes vähemalt kümne sõidutunni mahus. Õppekava on toodud määruse lisas 12. [RT I, 15.01.2025, 1- jõust. 18.01.2025]

(2) [Kehtetu -RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(3) A1-alamkategooria mootorsõiduki juhtimiseks peab liikluseaduse § 94 lõike 4¹ esimeses lauses nimetatud isik läbima mootorrattajuhi ettevalmistuse teooriaõppes vähemalt kümne õppetunni ja sõiduõppes vähemalt kümne sõidutunni mahus. Õppekava on toodud määruse lisas 12. [RT I, 15.01.2025, 1- jõust. 01.04.2025]

§ 38. C-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise erisused

(1) Kui C-kategooria auto juhtimisõigust taotleb isik omab C1-alamkategooria või üheaegselt omandatud B-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhtimisõigust ja juhiluba, peab isik saama ettevalmistuse teooriaõppes vähemalt 5 õppetundi ja õppesõidus 5 õppesõidutundi. Selles mahus antavas õppes peavad C-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavast olema hõlmatud õppeained, mis käsitlevad erisusi C-kategooria auto juhi ettevalmistamisel võrreldes C1-alamkategooria auto juhi ettevalmistamisega. [RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(2) Ajateenija, kes taotleb C-kategooria auto juhtimisõigust Kaitseväes teenistusülesannete täitmiseks, peab saama C-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavale lisaks Kaitseväes kehtestatud erikava kohase teooriaõppe vähemalt 10 õppetunni ja sõiduõppe 5 sõidutunni ulatuses.

(3) [Kehtetu -RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 39. D-kategooria ja D1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise erisused

(1) Ajateenija, kes taotleb D-kategooria või D1-alamkategooria mootorsõiduki juhtimise õigust Kaitseväes teenistusülesannete täitmiseks, peab lisaks D-kategooria ja D1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavale läbima Kaitseväe kehtestatud erikava kohase väljaõppe.

(2) Kui D-kategooria bussi juhtimisõigust taotleb isik omab D1-alamkategooria bussi juhtimisõigust ja juhiluba, peab isik saama ettevalmistuse teooriaõppes vähemalt viie õppetunni ja sõiduõppes vähemalt viie sõidutunni mahus. Selles mahus antavas õppes peavad D-kategooria ja D1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavast olema hõlmatud õppeained, mis käsitlevad erisusi D-kategooria bussi juhi ettevalmistamisel võrreldes D1-alamkategooria bussi juhi ettevalmistamisega. [RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(3) Kui D-kategooria bussi juhtimisõigust taotleb isik omab D-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust ja „Liikluseaduse” § 96 lõike 8 ja § 100 lõike 7 alusel kehtestatud nõuete kohase koodiga 103 (troll) juhiluba, peab isik saama ettevalmistuse teooriaõppes vähemalt viie õppetunni ja sõiduõppes vähemalt viie sõidutunni mahus. [RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(4) [Kehtetu -RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

§ 40. BE-, CE-, DE-kategooria ning C1E- ja D1E-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise erisused

Ajateenija, kes taotleb CE-kategooria autorongi juhtimisõigust Kaitseväes teenistusülesannete täitmiseks, peab läbima lisaks BE-, CE-, DE-kategooria ning C1E- ja D1E-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekavale Kaitseväe kehtestatud erikava kohase teooriaõppe vähemalt 10 õppetunni ja sõiduõppe vähemalt 5 sõidutunni ulatuses.

5. peatükk

Juhi järelkoolitus

§ 41. Juhi järelkoolituse eesmärk ja sisu

(1) Järelkoolituse eesmärk on esmast juhiluba omava juhi seaduskuuleka liikluskäitumise kujundamine läbi nõustamise protsessi kaasliiklejaid arvestava ja ohutu liikluskäitumise taastamiseks.

(2) Järelkoolituse käigus toimub juhi eneseregulatsiooni oskuste arendamine, isiklike riskitegurite hindamine, erinevate konfliktolukordade läbimängimine, liikluses käitumise osas vastutustunde tõstmine ja sellega seotud probleemide tajumise parandamine, joojnuna liikluses osalemise vältimiseks oma käitumise korrigeerimine ja ohutu liiklemise aluseks olevate teadmiste laiendamine ning süvendamine.

(3) Järelkoolitus koosneb:

1) alkoholi- või narkojoobes või alkoholi piirmäära ületavas seisundis juhtimise eest karistatud juhi koolitusest; [RT I, 20.07.2016, 2- jõust. 23.07.2016]

2) üldiste riskikäitumise ilmingutega juhtide koolitusest, kelle mootorsõiduki juhtimisõigus on korduvalt ära võetud;

3) üldiste riskikäitumise ilmingutega juhtide koolitusest, kelle mootorsõiduki juhtimisõigus on esmakordselt ära võetud.

§ 42. Juhi järelkoolituse korraldaja

(1) Juhi järelkoolitust korraldab:

1) rakenduskõrgkool või ülikool, mis korraldab mootorsõidukijuhi õpetaja koolitust;

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

2) mootorsõidukijuhi koolitaja.

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(2) Järelkoolituse läbiviimisest peavad lõike 1 punktis 1 ja 2 nimetatud asutused teavitama Transpordiametit kirjalikult vähemalt üks tööpäev enne järelkoolituse alustamist. Teavitus peab sisaldama järelkoolitusel osalevate isikute ja järelkoolituse tegijate nimesid ning informatsiooni järelkoolituse toimumise kohta ja aja kohta.

[RT I, 22.04.2015, 1- jõust. 25.04.2015]

§ 43. Juhi järelkoolituse kursuseprogramm

(1) Järelkoolituse kursuseprogrammi koostab järelkoolituse korraldaja vastavalt § 41 lõikes 3 sätestatud sihtrühmale ja see peab sisaldama:

1) selgitust, millistele teooriatele ja teaduslikele alustele tuginedes on kursuseprogramm koostatud;

2) kontaktõppe tundide arvu, iseseisva töö sisu ja mahtu;

3) kursuse eesmärki;

4) kursusel kasutatavate õppematerjalide loetelu, mis aitab saavutada seatud eesmärgid;

5) koolituse ajakava.

(2) Järelkoolitust võib korraldada Transpordiameti poolt registreeritud kursuseprogrammi alusel.

§ 44. Juhi järelkoolituse läbiviimise vorm ja kestus

(1) Järelkoolitus viiakse läbi grupitöö vormis, kus koolitusgrupi suurus ei tohi olla alla 6 ja ületada 12 isikut. Põhjustatud juhtudel võib järelkoolituse läbi viia ka üksikkorras.

(2) Järelkoolituskursuse kestus on vähemalt 16 akadeemilist tundi. Järelkoolitus koosneb vähemalt neljast loengumoodulist, mille vahe peab olema vähemalt üks nädal.

(3) Järelkoolitus viiakse läbi tervisekaitse nõuetele vastavas õpperuumis.

§ 45. Juhi järelkoolituse läbimine

Kui järelkoolitusel osaleja ei ole kõigist koolituse loengutest osa võtnud või on keeldunud koolitusel antud ülesandeid täitmast, siis loetakse järelkoolitus mitteläbituks.

§ 46. Järelkoolituse tegija

(1) Järelkoolitust viib läbi:

1) psühholoog (edaspidi *nõustaja*), kes on läbinud § 42 lõike 1 punktis 1 nimetatud kõrgkooli juhendamisel liiklusõigusrikkujate täienduskoolitaja aluskoolituse vähemalt 120 akadeemilise tunni mahus ning kes on saanud Transpordiameti tunnustuse järelkoolituse läbiviimiseks või

2) järelkoolitaja, kes vastab „Liiklusseaduse” §-s 118 õpetajale esitatud nõuetele ning on läbinud käesoleva määruse § 42 lõike 1 punktis 1 toodud kõrgkooli juhendamisel liiklusõigusrikkujate täienduskoolitaja aluskoolituse vähemalt 120 akadeemilise tunni mahus ning kes on saanud Transpordiameti tunnustuse järelkoolituse läbiviimiseks.

(2) Nõustaja võib järelkoolitust läbi viia § 41 lõikes 3 punktides 1–3 nimetatud isikutele.

(3) Järelkoolitaja võib järelkoolitust läbi viia § 41 lõike 3 punktis 3 nimetatud isikutele.

§ 47. Nõuded nõustajale ja järelkoolitajale

(1) Nõustajal peab olema B-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigus.

(2) Nõustaja peab:

1) teadma juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõudeid, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava ning keskkonnasõbraliku liiklemise põhimõtteid;

2) omama teadmisi, oskusi ja kogemusi juhtide liiklusalase väär- ja riskikäitumise hindamiseks ning korrigeerimiseks, kasutades psühholoogilisi meetodeid;

3) omama teadmisi, oskusi ja kogemusi alkoholi- ja teiste meelemürkide mõju all sõidukit juhtinud isikute käitumise korrigeerimiseks, kasutades selleks psühholoogilisi meetodeid;

4) omama teadmisi ja oskusi arvestada individuaalsete erinevuste mõju liikluskäitumisele, sotsiaalse mõjustamise võtteid, meetodeid liiklusohutusele suunatud hoiakute kujundamisel, riskeeriva käitumise põhjusi ja selle ennetamise võimalusi, psühhootiivsete ainete mõju liikluskäitumisele;

5) läbima igal aastal vähemalt ühepäevase oma eriala spetsiifikast tuleneva nõustamisalase täienduskoolituse, mille kohta esitatakse Transpordiametile vastav tunnistus või õiend.

(3) Järelkoolitaja peab:

1) oskama pöörata tähelepanu kursusel osalejate liikluses esinevatele probleemidele eesmärgiga vähendada teadmiste ja oskuste defitsiidist tulenevat riskikäitumist;

2) analüüsida kursusel osalejate liikluses esinevaid probleeme ning õpetamisprotsessi abil suunata neid ohutumale ja teisi liiklejaid arvestavale liikluskäitumisele;

3) teadma ja oskama selgitada grupi mõju liikluskäitumisele, riskeeriva käitumise põhjusi ja selle ennetamise võimalusi;

4) läbima igal aastal vähemalt ühepäevase oma eriala spetsiifikast tuleneva täienduskoolituse, mille kohta esitatakse Transpordiametile vastav tunnistus või õiend.

6. peatükk Õppedokumentatsioon

§ 48. Nõuded õppedokumentatsioonile

(1) Koolitaja peab väljastama õpilasele koolituskursuse õpingukaardi ja koolituskursuse läbimisel koolituskursuse tunnistuse.

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(1¹) Koolituskursuse õpingukaart võib olla elektrooniline või paberikandjal ning see sisaldab järgmisi andmeid:

1) õpilase ees- ja perekonnanimi;

2) õpetaja ees- ja perekonnanimi;

3) õpetajale väljastatud mootorsõidukijuhi õpetaja tunnistuse number;

4) koolitaja nimi või nimetus;

5) koolitaja kinnitus õpingukaardi väljastamise kohta;

6) andmed õpilase teeliiklusesse lubamise kohta (kuupäev, koolitaja kinnitus);

7) andmed õppesõidu lõpetamise kohta (kuupäev, koolitaja kinnitus);

8) andmed täiendavalt (lisana) väljastatud uue õpingukaardi kohta;

9) õppesõidu läbiviimise kuupäev ja kellaeg;

10) mootorsõiduki kategooria;

11) õppesõidu teema;

12) sõidutundide arv;

13) õpetaja tagasiside õpilase oskuste kohta;

14) õpilase ja õpetaja kinnitus õppesõidu vastava teema läbiviimise kohta;

15) vajadusel märkused ning muu informatsioon.

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(2) [Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(3) [Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(4) Koolitajal peab olema õppetöö päevik. Õppetöö päevik peab sisaldama:

- 1) õpperühma numbrit;
- 2) õpetatava mootorsõiduki kategooriat;
- 3) õpilaste ees- ja perekonnanimesid;
- 4) õpetaja(te) ees- ja perekonnanimesid;
- 5) õppetöö alguse ja lõpu kuupäevi;
- 6) õppetöö toimumise kuupäevi ja kellaaegu;
- 7) märkeid liiklusteooriaõppes osavõtu kohta;
- 8) andmeid õppeteemade läbimise kohta;
- 9) tundide arvu;
- 10) õpetaja kinnitust õppetöö päevikus sisalduvate andmete õigsuse kohta.

[RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(5) Koolitajal peab olema mootorsõidukijuhi koolituskursuse tunnistuste väljaandmise register. Register peab sisaldama:

- 1) tunnistuse numbrit;
- 2) tunnistuse saaja ees- ja perekonnanime ning isikukoodi;
- 3) õpitud mootorsõiduki kategooriat;
- 4) tunnistuse väljaandmise kuupäeva;
- 5) tunnistuse saaja kinnitust tunnistuse kättesaamise kohta.

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(6) Koolitajal peab olema õpingukaartide väljaandmise register. Register peab sisaldama:

- 1) õpingukaardi numbrit;
- 2) õpingukaardi saaja ees- ja perekonnanime ja isikukoodi või sünniaega;
- 3) õpitava mootorsõiduki kategooriat;
- 4) õpingukaardi väljaandmise kuupäeva;
- 5) õpingukaardi saaja kinnitust õpingukaardi kättesaamise kohta.

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(6¹) Koolitaja võib õpilase puhul, kes ei osale koolituskursusel eesmärgiga Eestis juhtimisõigust taotleda, käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud isikukoodi andmed asendada sünniajaga.

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(7) Dokumente ja andmeid võib pidada ja säilitada elektrooniliselt või paber kandjal.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud õpingukaarti peab koolitaja säilitama viis aastat. Käesoleva paragrahvi lõigetes 4–6 sätestatud dokumente ja andmeid peab koolitaja säilitama viis aastat. Elektrooniliselt säilitatavad dokumendid peavad olema koolitaja poolt digitaalselt allkirjastatud.

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 49. Nõuded järelkoolituse õppedokumentatsioonile

(1) Järelkoolituse korraldajal peab olema järelkoolituse koolituskursusel osalejate registreerimisleht. Registreerimisleht peab sisaldama:

- 1) järelkoolituse tegija nime;
- 2) järelkoolituse koolituskursusel osalejate ees- ja perekonnanimesid, isikukoodi või sünniaegu;
- 3) koolituskursuse alguse ja lõpu aegu;
- 4) koolituskursuse toimumise kuupäevi ja kellaaegu;
- 5) koolituskursuse toimumise asukohta;
- 6) järelkoolituse koolituskursusel osaleja kinnitust koolituskursuse loengutes osalemise kohta.

(2) Järelkoolituse läbiviijal peab olema järelkoolituse koolituskursuse lõpetamise protokoll. Protokoll peab sisaldama:

- 1) järelkoolituse tegija nime;
- 2) protokollide numbrit;
- 3) protokollide vormistamise kuupäeva;
- 4) järelkoolituse koolituskursusel osalejate ees- ja perekonnanimesid ning isikukoodi või sünniaegu;
- 5) infot kasutatud liikluspühholoogilise nõustamise meetodika kohta.

(3) Lõikes 2 nimetatud protokoll peab olema kinnitatud järelkoolituse tegija allkirjaga.

(4) Järelkoolituse korraldajal peab olema § 43 kohane järelkoolituse kursuseprogramm.

(5) Lõigetes 1, 2 ja 4 nimetatud dokumente peab järelkoolituse korraldaja säilitama viis aastat. Dokumente ja andmeid võib säilitada elektrooniliselt või paber kandjal. Elektrooniliselt säilitatavad dokumendid peavad olema digitaalselt allkirjastatud.

§ 50. Andmete esitamine Transpordiametile

(1) Koolitaja peab esitama kolme tööpäeva jooksul pärast esmaõppe, täiendusõppe ja juhi lõppastme koolituse õppetöö algust Transpordiametile elektrooniliselt järgmised andmed:

- 1) koolitaja nimi ja registrikood;
 - 2) õpperühma number;
 - 3) õpitava mootorsõiduki kategooria;
 - 4) õppetöö alguse aeg;
 - 5) õpilase ees- ja perekonnanimi ning isikukood või sünniaeg.
- [RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(2) Mootorsõidukijuhi koolituskursuse läbimise andmed peab koolitaja esitama elektrooniliselt Transpordiametile hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast koolituskursuse tunnistuse väljaandmist. Andmed koolituskursuse teooriaõppe läbimise kohta võib koolitaja edastada pärast teooriaõppe edukat läbimist. Juhi esmaõppe lõppastme koolituse läbimise andmed peab koolitaja esitama elektrooniliselt Transpordiametile hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast koolituskursuse tunnistuse väljaandmist. Paragrahvi 28¹lõikes 1 nimetatud erijuhul koolituskursuse läbinud isiku andmeid Transpordiametile esitama ei pea.

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

(3) Lõike 2 kohaselt esitatavad andmed peavad sisaldama:

- 1) koolituskursuse tunnistuse numbrit;
- 2) koolituskursuse tunnistuse väljaandmise kuupäeva;
- 3) juhi ettevalmistuse liiki – esmaõppe, esmaõppe lõppaste või täiendusõppe;
- 4) koolituskursuse tunnistuse saanud isiku ees- ja perekonnanime ning isikukoodi;
- 5) õpitud mootorsõiduki kategooriat.

(3¹) Jätkuõppe läbimise andmed peab koolitaja esitama elektrooniliselt Transpordiametile hiljemalt järgmisel tööpäeval pärast jätkuõppe läbimist. Andmed peavad sisaldama jätkuõppe lõpetanu ees- ja perekonnanime, isikukoodi ning jätkuõppe läbimise kuupäeva.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(4) Järelkoolituse korraldaja peab esitama andmed järelkoolituse lõpetanute kohta elektrooniliselt Transpordiametile hiljemalt järelkoolituse lõppemisele järgneva kolme tööpäeva jooksul. Andmed peavad sisaldama järelkoolituse lõpetanute ees- ja perekonnanime, isikukoodi ning järelkoolituse koolituskursuse lõpetamise protokollid numbrit.

7. peatükk Rakendussätted

§ 51. Üleminekusätted

(1) Enne käesoleva määruse jõustumist kehtinud mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava alusel võib koolitaja õpilasi mootorsõidukijuhi esma- ja täiendusõppele registreerida kuni 2011. aasta 31. juulini.

(2) Enne käesoleva määruse jõustumist kehtinud mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava alusel võib § 3 lõikes 1 sätestatud mootorsõidukijuhi esma- ja täiendusõpet läbi viia kuni 2011. aasta 30. septembrini.

(3) Kuni 2013. aasta 1. juunini kehtinud mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava alusel võib käesoleva määruse § 39 lõikes 2 sätestatud mootorsõidukijuhi täiendusõpet läbi viia kuni 2013. aasta 31. juulini.

[RT I, 30.04.2013, 3- jõust. 01.06.2013]

(4) Enne 2014. aasta 1. novembrit kehtinud AM- ja A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava alusel võib koolitaja koolitust läbi viia kuni 2015. aasta 1. märtsini.

[RT I, 11.11.2014, 4- jõust. 01.12.2014]

(5) Isik, kes on alustanud õpinguid enne 2020. aasta 1. veebruari, kuid mitte varem kui 2019. aastal, võib õpingud läbida õpingute alustamise ajal kehtinud mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava alusel.

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

(6) Isik, kes on alustanud õpinguid enne 2023. aasta 1. oktoobrit, võib õpingud läbida õpingute alustamise ajal kehtinud mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekava alusel.

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

§ 51¹. Vabariigi Valitsuse 2020. aasta 12. märtsil väljakuulutatud eriolukorrast tingitud tervisetõendi erand

Vabariigi Valitsuse 2020. aasta 12. märtsil väljakuulutatud eriolukorra ajal ja kuni 90 päeva pärast eriolukorra lõppemist võib mootorsõidukijuhi koolituskursusele võtta õppima isiku, kes ei oma taotletava kategooria

mootorsõiduki juhtimist lubava märkega kehtivat tervisetõendit, tingimusel, et ta omandab tervisetõendi enne õppesõiduga alustamist.

[RT I, 22.05.2020, 7- jõust. 25.05.2020]

§ 52. Varasemate õigusaktide kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 53. Määruse jõustumine

- (1) Paragrahv 13 jõustub 2012. aasta 1. jaanuaril.
- (2) Paragrahvi 24 punkt 2 kehtib kuni 2013. aasta 18. jaanuarini.
- (3) Paragrahvi 24 punkt 3 jõustub 2013. aasta 19. jaanuaril.
- (4) Paragrahvi 24 punkt 5 kehtib kuni 2013. aasta 18. jaanuarini.
- (5) Paragrahvi 24 punkt 6 jõustub 2013. aasta 19. jaanuaril.
- (6) Paragrahvi 27 lõike 1 punkt 3 kehtib kuni 2013. aasta 18. jaanuarini.
- (7) Paragrahvi 27 lõike 1 punkt 4 jõustub 2013. aasta 19. jaanuaril.

Lisa 1 Juhi esmaõppe korraldus

[Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

Lisa 2 Koolituskursuse õpingukaart

[Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

Lisa 3 Mootorsõidukijuhi koolituskursuse tunnistus

[Kehtetu -RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

Lisa 4 Õppetöö mahud

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

Lisa 5 B-kategooria ja B1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

Lisa 6 Psühholoogilise nõustamise kallakuga aktiivõppe autojuhikoolituse õppekava temaatika

[RT I, 16.01.2020, 1- jõust. 01.02.2020]

Lisa 7 Kaherattalise AM-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

Lisa 8 A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise esmaõppe algastme õppekava

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

Lisa 9 C-kategooria ja C1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

Lisa 10 D-kategooria ja D1-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

Lisa 11 BE-, CE- ja DE-kategooria ning C1E- ja D1E-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]

Lisa 12 A-kategooria ning A1- ja A2-alamkategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise täiendusõppe õppekava

[RT I, 28.07.2023, 1- jõust. 01.10.2023]